రూ 600 లు బహుమతి పొందిన కథ

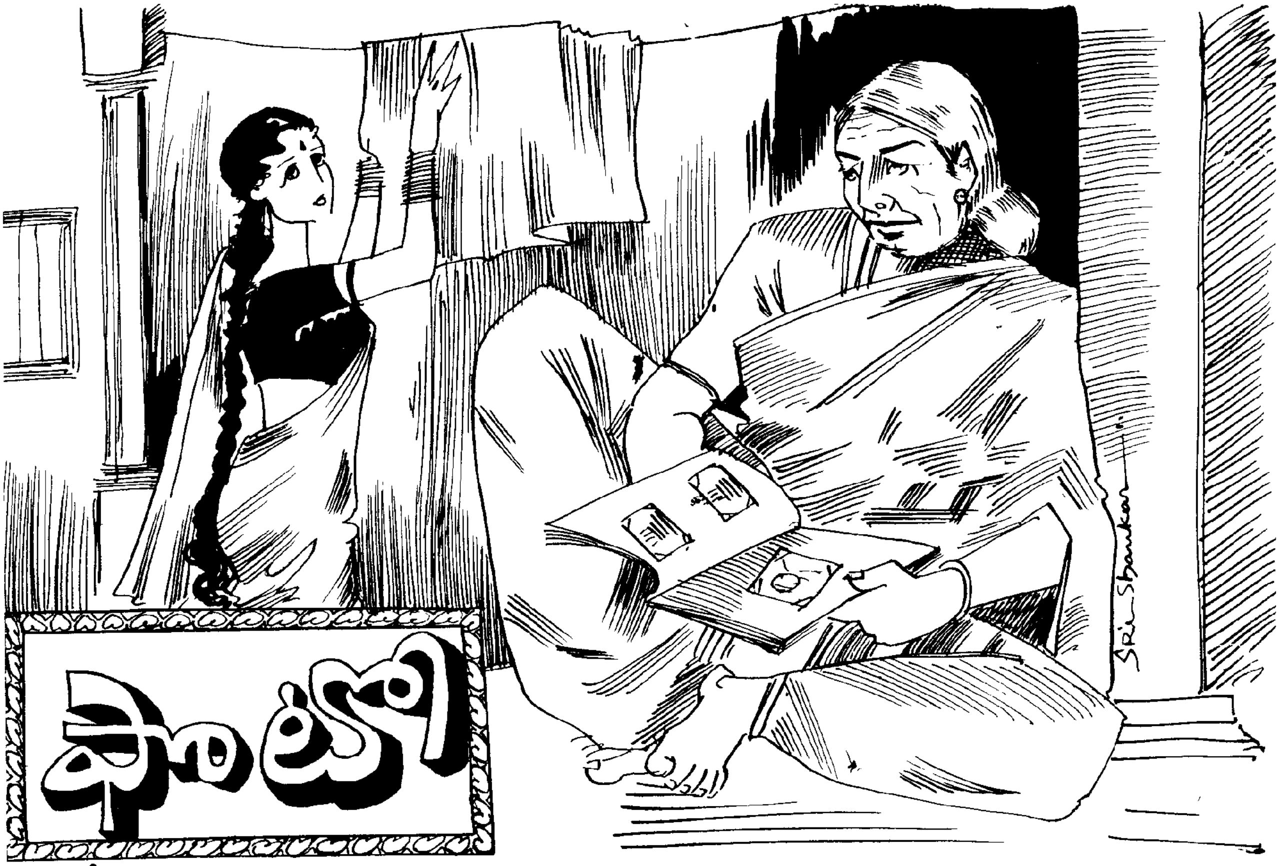

ఫొటో

"యేవమ్మా! యింతాలస్యంగా వచ్చావ్" అడిగింది శాంతమ్మగారు నీరజని, డ్రాయింగు రూములోకి వస్తూ

"లేదండి బామ్మగారూ! కాలేజిలో యేదో మీటింగంటే వుండిపోవాల్సి వచ్చింది." అంది నీరజ ఫ్లాస్కులోని కాఫీ రెండు కప్పుల్లో పోసి ఆమె కొకటి యిచ్చి తనొకటి తీసుకుంది.

"యేంటోనమ్మా అటు పట్నం కాదు, ఇటు పల్లె కాదూ! మంచి ఊళ్లో పడ్డావు జూనియర్ కాలేజీ లెక్చెరర్‌గా" అంది.

"తప్పదు కదండీ పోల నుద్యోగినికి దూర భూమి లేదు" అంది నవ్వుతూ నీరజ, టేబిల్‌మీద నున్న ఫొటో ఆల్బమ్ ఆమె చేతి కిస్తూ.

ప్రతీ రోజూ శాంతమ్మ ఫొటో ఆల్బమ్ కోసం వీధి కొనలో నున్న నీరజ యింటికి వస్తుంది చక్కగా ఆకుపచ్చని రంగులో బంగారం రంగు లతలతో ముచ్చటగా వున్న ఆ ఆల్బం, అందులో ఫొటోలు అంటే యెంతో యిష్టం రోజూ తనివితీరా చూసి వెళ్లటం ఆమె దైనందిన కార్య క్రమాలలో వొకటి.

"అమ్మాయ్. నువ్వెన్నిసార్లు యిప్పటికి ఫొటోలో దిగివుంటావ్" అడిగింది ఫొటో ఆల్బమ్ తిప్పతూ. నీరజ కిలాంటి ప్రశ్నలు మామూలే.

"చాలాసార్లు దొడ్డమ్మగారు! లెక్కపెట్ట లేదు" అంది నీరజ. కుక్కర్ పొయ్యిమీద పడేస్తూ. శాంతమ్మగారు వొక్కొక్క పేజీ తిప్పతూ వొకచోట ఆగిపోయింది

"యేంటండీ అంత దీక్షగా చూస్తున్నారు?" నీరజ ప్రశ్నించింది.

"యేం లేదమ్మా. ఈ ఫొటోలో నువ్వెంత బాగున్నావో! రంగు రంగుల చుక్కల చీర, పట్టు రవికె. నిజంగా రతీదేవిలా వున్నావు. అమ్మాయి ఈ రంగులు ఫొటో తీసిన తరువాత వస్తాయా?" అమాయకంగా అడిగింది శాంతమ్మ. నీరజకు నవ్వు వచ్చింది.

"లేదండీ! మీకు చెప్పే వుంటాను. మా అక్కయ్య జపాన్‌లో వుంటోందని, అది ఇండియా వచ్చినపుడు తన కెమెరాతో ఫొటో తీసి అక్కడ డెవలప్ చేసి కాపీలు పంపించింది" అంది నీరజ.

"నువ్వు చాలా అదృష్టవంతురాలివమ్మా" అంది శాంతమ్మ దీర్ఘంగా నిట్టూరుస్తూ.

"ఫొటోలు తీసుకోవటంగూడా వొక అదృష్ట మేనా దొడ్డమ్మగారూ" అడిగింది నీరజ.

"నిజమేనమ్మా! కొన్ని కొన్ని కొందరికి అనుకోకుండానే లభ్యమవుతాయి కొన్ని కొన్ని కొందరు ప్రయత్నం ద్వారా సాధించుకుంటారు కొందరు కొన్నిటిని యెంత ప్రయత్నించినా లభ్యము కావు. నా చిన్నప్పట్నుంచీ ఫొటో తీయించుకోవా లన్న కోరిక యెడారిలో యెండమావిలా మిగిలి పోయింది వయస్సు మళ్లిపోయింది ఊరు పొమ్మం టూంది. కాడు రమ్మంటోంది. ఈ వొక్క కోరిక జీవితంలో తీరదేమోననిపిస్తోంది తల్లీ" అంది శాంతమ్మగారు ఆమె నుదుటి ముడతలు జీవితంలోని అనుభవాల దొంతర్లను గుర్తుకు తెస్తున్నాయి

నీరజకు తెలుసు అతి సామాన్యమైన ఆమె కోరిక. ఆమె కోరిక తీర్చుకోలేని వలయంలో వుంది అందుకనే ఆమె తన ఆల్బం చుట్టూ తృప్తి అనే వల అల్లుకుంది. ఆ ఆల్బమ్ ఆమె కోరికను తృప్తిగా ఓదారుస్తోంది. ప్రతీ ఫొటోలోనూ, తనే అందులో వున్నంత తృప్తిగా భ్రమతో ఆమె బ్రతుకు తోంది.

తల్లిలేని నీరజకు శాంతమ్మగారంటే మంచి అభిమానం. తనింకా కొత్తగా ఉద్యోగంలో జాయి నయి, వారం రోజులు కాలేదు. శాంతమ్మగారు ప్రియబాంధవిలా తయారయి చిన్న చిన్న పనిపాటలు చేస్తూ కష్టసుఖాలకు అయ్యేది. వీధి చివర్న కన్నకొడుకూ, కోడలు ఇద్దరు మనవలూ దుర్భర

మైన దరిద్రం ఆమె సంసారం. కొడుకు సమితి ఆఫీసులో గుమస్తా. పేకాట తప్పించి, ఆఫీసు పని యెప్పుడు చేస్తాడో పరమాత్ముడికి తెలుసు. కోడలు పనిమనిషికన్నా హీనంగా నానా చాకిరీ చేయించుకుని, యింత అన్నం పడేసేది. శాంతమ్మగారికి, ఆ యింట్లో పని చేస్తున్నంతవరకూ, యిలాంటి ఊహాలు దరిదాపుల్లోకి రావు. యాదృచ్ఛికంగా పరిచయమైన నీరజ యింట్లోనే, ఆమెకు మానసికమైన విశ్రాంతి దొరుకుతోంది.

"యేమిటమ్మా అంత ఆలోచిస్తున్నావ్ ? నిన్ను మరీ మరీ రోజూ యిలా వచ్చి విసిగిస్తున్నానా తల్లీ" అంది

"లేదండీ దొడ్డమ్మగారూ! మీరు జీవితంలో చాలా భాగం నడిచి వచ్చేసారు. సుమారు ఈ యేభై యేళ్ళలోనూ, ఫొటో తీయించుకోవడానికి గూడా ఆవకాశం రాలేదా ?"

"ఎందుకు రాలేదమ్మా! అవకాశాలు వున్నంత మాత్రాన చాలదమ్మా. అదృష్టంగూడా దానితో స్నేహం చేయాలమ్మా!" అంది శాంతమ్మగారు బాధగా.

"అంటే..." ప్రశ్నించింది నీరజ.

"నాది చిన్నప్పట్నించీ దురదృష్ట జాతకమేనమ్మా! పదో సంవత్సరంలో ఆ పల్లెటూళ్లో, నా తల్లి పోయింది. మా అమ్మ బ్రతికివుండేటప్పుడల్లా, మా నాన్నతో పట్నం తీసుకెళ్లి నాకు ఫొటో తీయించమని శతవిధాల పోరేది. కానీ మా నాన్న అదిగో ఇదిగో అనంటూ వాయిదా వేసేసాడు మా అమ్మ పోయిన రెండు నెలలు లోగానే మా నాన్న పెళ్లి చేసుకున్నాడు ఆరోజు ఫొటోగ్రాఫరు పెళ్లి పందిట్లోకి వచ్చాడు యెంచక్కా మా నాన్నకీ, పిన్నికీ ఫొటోలు తీసాడు ఫొటో తీస్తుంటే నేనుగూడా చక్కగా సర్దుకుని, మా పిన్ని పక్కన నిల్చున్నాను. " కాస్సేపాగింది శాంతమ్మ.

"ఏం ఆ ఫొటో బాగా రాలేదా ?"

'ఫొటో చాలా బాగా వచ్చిందమ్మా! కాని అందులో నేను లేను. మా పిన్ని అత్తగారు, బలవంతంగా తాటకిలా నన్ను మా పిన్ని పక్కనుండి లాగేసి -"తల్లిని మింగినదానివి నువ్వెందుకే శకునపక్షిలా!" అంటూ నెత్తిన మొట్టుపెట్టింది.

"పోనీ ఆ తర్వాతయినా మీ నాన్నగారితోగానీ, పిన్నిగారితోగానీ చెప్పి తీయించుకోలేకపోయినారా ?" అడిగింది నీరజ జాలిగా.

"అదిగూడా నాకు కుదరలేదమ్మా! పెళ్లయిన తరువాత మా నాన్న మా పిన్ని వలలో పడిపోయాడు నాకు మా పిన్ని చదువు మానిపించేసి ఇంటి ఇంటెడు చాకిరీ నామీద రుద్దేసి యిన్ని గంజినీళ్లు పోసేది " శాంతమ్మగారి కంఠం రుద్ధమయి పోయింది. గుండె బరువెక్కిపోయింది.

"పోనీలెండి దొడ్డమ్మగారు! యింకోనాడు చెబుదురుగానీ మీ మనస్సు బాగులేదేమో.."

"లేదమ్మా! జ్ఞాపకాలు అనుభవాలు వెనక్కు వెడుతున్నాయి. సింహావలోకనం చేసుకుంటున్నాను జీవితాన్ని ఆ బానిస బ్రతుకులో ఫొటో కోరిక పెళ్లి వరకూ సజీవ సమాధి చేసుకున్నాను."

"మీ కోరిక పెళ్లిరోజు గూడా తీరలేదా ?" ఆతృతగా అడిగింది నీరజ.

"నువ్వు నా కూతుర్లాంటిదానివి తల్లీ! అప్పటి విషయాలు తల్చుకుంటే వొళ్ళు జలదరిస్తుంది. నా తండ్రి పోయిన సంవత్సరంలోనే నా సవత్తల్లి, డబ్బు కాశపడి వొక వ్యసనపరుడికి, కొంచెం వయసు మళ్లినాయనకు చేసింది. పెళ్లిలో ఆయన తలంబ్రాలు పోస్తున్నపుడూ మంగళసూత్రం కడుతున్నప్పుడూ ఫొటోలు తీస్తారేమోననుకున్నాను కానీ తీయలేదు. పెళ్లయిన తరువాత గూడా ఏనాడు ఆయన సమంగా యింటికి రాలేదు. ఆయన వివిధ భంగిమల్లో వుండే ఫొటోలు, ఆ యింట్లో వుండే రామాయణాది గ్రంథాలు, నా వొంటరితనాన్ని కొంతవరకూ తొలగించేవి. భార్య అంటే పురుషుని కామానికి బలియైన ఆటవస్తువుగానే ఆయన చూసేవారు. అన్యోన్యాలూ, అభిమానాలు, ఆప్యాయతలు, యిలాంటివేం లేవు మా యిద్దరిమధ్య అయినా వొకసారి సిగ్గువిడిచి నా కోరికను ఆయనకు చెప్పాను.

"నీ దరిద్రం మొఖానికి ఫొటో వొకటే తక్కువ." అంటూ నానాతిట్లు తిట్టారు ఆయన ఆరోగ్యంతోపాటు, ఆస్తి హారతికర్పూరంలా కరిగిపోయింది ఒకనాటి రాత్రి, తెల్లవారుఝామున నన్ను, ఆర్నెల్ల పసిగుడ్డుని విడిచి గుండెనొప్పితో చచ్చిపోయారు " శాంతమ్మగారి కంటి నుండి అశ్రుకణాలు రాలాయి. నీరజ విచలితురాలైంది కాస్సేపాగి కళ్లు తుడుచుకుని ప్రారంభించింది, శాంతమ్మ

"ఆయన పోయారన్న బాధ, బ్రతుకుమీద భయం, ఆర్నెల్ల పసిగుడ్డు వాని భవిష్యత్తు ఇవన్నీ నా వొంటిమీద తెలివిలేకుండా చేసాయి బ్రతికి వున్నపుడు ఆయన సొమ్ము తిన్నవారందరూ వచ్చారు చివరిసారి సాగనంపడానికి ఘనమైన ఏర్పాట్లు చేసారు. నన్ను పక్కన నిల్చోబెట్టించి, శవానికి స్నానం చేయించారు. ఎవరో ఫొటోగ్రాఫరు వచ్చి ఫొటో తీసే సమయానికి, మరొక స్త్రీ హఠాత్తుగా గుండెలు బాదుకుంటూ వచ్చి, నా స్థానాన్ని ఆక్రమించేసింది ఇంతలోనే కెమేరా క్లిక్ మంది." అంది శాంతమ్మగారు.

"ఎవరండీ ఆమె ?" అడిగింది నీరజ.

"ఎవరంటే ఏం చెప్పను తల్లీ! నాపాలిట శని. నా బిడ్డడి పాలిట దురదృష్టదేవత, ఆయన వుంచుకున్న స్త్రీ, ఆయన బాగా తాగి వున్నప్పుడు నంగనాచి మాటలాడి, మిగిలిన ఆస్తిపాస్తులు వీలునామా వ్రాయించుకుంది." అంది బరువుగా

"నాన్నమ్మా! నానమ్మా యిక్కడున్నావా! అమ్మ నీకోసం బొబ్బలుపెడుతూ తిడుతున్నది తొందరగా రా!" అంటూ, రెండో మనవడు చెప్పి పరిగెట్టి, వెళ్లిపోవటంతో ఆ ప్రసంగం అక్కడికి ఆగిపోయింది 'వస్తానమ్మా' అంటూ లేచి వెళ్లిన శాంతమ్మగారివేపే చూస్తూ వుండిపోయింది నీరజ

* * *

శాంతమ్మగారంటే సహనానికి మారుపేరు భర్త పోయిన తరువాత వాళ్లింటా, వీళ్లింటా నీరు మోసి, చిన్న చిన్న పనులు చేసిపెట్టి కొడుకుని వాళ్లింటి దగ్గరా, వీళ్లింటి దగ్గరా, వారాలు యిప్పించి, స్కూలుఫీజులు చదివించింది వాళ్ల కాళ్లు, వీళ్ల కాళ్లు పట్టుకుని, కొడుక్కి సమితి ఆఫీసులో ఉద్యోగం వేయించింది మంచి కట్నంతోనే పెళ్లి చేసింది కొడుక్కి. కొడుకు పెళ్లి పందిట్లో గూడా ఆమె కోరిక తీరలేదు

"శుభమా అంటూ వాళ్లిద్దరూ చిలకా గోరింకల్లా ఫొటోలు తీయించుకుంటే, జుట్టులేని వాళ్లం మనమెందుకండీ, అశుభంగా వాళ్ళ పక్కన నిలబడటం వొదినగారూ!" అంటూ వియ్యపురాలు తన కోరికను కాలబెట్టి నేల రాసేసింది కొడుకు వినిగూడా అత్తగారి మాటలకు ఎదురు చెప్పలేనంత అశక్తుడయిపోయాడు. ఆ తర్వాత వొకటి రెండుసార్లు కొడుకూ, కోడలు పట్నం వెళ్లి పిల్లలతో ఫొటోలు తీసుకుని వచ్చేసారు కానీ శాంతమ్మగార్ని తీసుకువెళ్లలేదు. ఇలా ఆమె కోరిక ఎన్నిసార్లు భగ్నమయిందో అంచెలంచెలుగా తెలుసుకుంది నీరజ.

శాంతమ్మగారు ఏనాడూ యిది కావాలనిగానీ అడగలేదు నీరజ కాలేజీకి బయల్దేరబోతున్న

సమయంలో వొకనాడు పదిరూపాయలు కావాలని వచ్చింది.

"ఎందుకండీ దొడ్డమ్మగారు !" అంటగానే యిచ్చింది.

"ఏం చెప్పనమ్మా ! వాడెక్కడ పేకాటలో కూర్చున్నాడో రెండురోజులుగా ఇంటికేనా రాలేదు కోడలుకు జ్వరం. ఇంట్లో బియ్యంగింజలు లేవు అందుకని..." అంటూనే తొందరగా వెళ్లిపోయింది.

* * *

"దొడ్డమ్మగారూ ! మీకో శుభవార్త." అంది నీరజ వొకనాటి సాయంకాలం. ఆల్బం చూస్తున్న శాంతమ్మగారు ఆనందంగా తల యెత్తింది.

"నాకు తెలుసునమ్మా నీవు చెప్పబోయే శుభ వార్త."

నీరజ ఆశ్చర్యపోయింది.

"నేను చెప్పకుండానే మీకెలా తెలుసండీ" అడిగింది ఆత్రుతగా.

"ఈ ఫొటో ఆల్బమ్‌లో యింకా చిన్న కోరిక మిగిలిపోయిందమ్మా. నీవు పెండ్లి చేసుకుని ముచ్చటగా, ఆ కల్యాణ సందర్భంలో నీవూ, మీ ఆయనా తలంబ్రాలు పోసుకునేటప్పుడు, యింకా చాలా చాలా సందర్భాలలో పెండ్లి ఫొటోలతో ఈ ఆల్బం నింపాలి. ఆ శుభవార్త కదమ్మా నీవు చెప్పదల్చుకున్నావు" అంది శాంతమ్మగారు నవ్వుతూ.

నీరజ బుగ్గల్లో యెరుపుదనం వచ్చింది. సిగ్గుతో మొగ్గయి పోయింది.

"మీరెప్పుడు ఇంతేనండీ. అదిగాదు దొడ్డమ్మగారూ ! ఇది మీకు సంబంధించిన శుభవార్త" అంది నీరజ.

"ఏమిటమ్మా అది ?" ఆశ్చర్యంగా అడిగింది.

"మీరు రేపు నాతో పట్నం వస్తున్నారు" అంది నీరజ.

"ఎందుకమ్మా ?"

"ఎందుకో అక్కడ చెబుతానులెండి "

"అలాకాక్కదు చెప్పతల్లీ !"

"ఈ ఊళ్లో యెలాగా ఫొటో స్టూడియో లేదు కదండి. అక్కడ మీకు ఫొటో తీయిస్తాను. నాకు రేపు పట్నంలో కొన్ని కొనుక్కోవాల్సిన వస్తువులు వున్నాయి. మీరుగూడా వస్తే నాకు సాయంగానూ వుంటుంది. అదీగాక మీ చిరకాల వాంఛ తీరుతుంది" అంది నీరజ. శాంతమ్మ కళ్లు ఆనందంతో మిల మిల మెరిసాయి

"మా తల్లే .. నా ఆయుస్సు గూడ పోసుకుని వెయ్యేళ్లు వర్ధిల్లమ్మా... నాకు కన్నకూతురు లేని లోటు తీర్చావ్" అంటూ కళ్ల నీళ్ళు పెట్టుకుంది.

"ఉదయం ఫస్ట్ బస్సులో బయలుదేరుదాం. ఫొటో తీయించుకున్న తరువాత అన్ని పనులు చూసుకొని సాయంకాలం తిరిగి వచ్చేద్దాం సరేనాండి" అంది నీరజ మళ్లా దిగాలు పడి పోయింది శాంతమ్మగారు.

"ప్స లాభం లేదమ్మా ! వాళ్ళు పంపించరు నీతో."

"ఏం యెందుకండీ ! మనం కొన్ని గంటలే కదా పట్నంలో వుండేది." ఆశ్చర్యంగా అడిగింది.

"కాదమ్మా ! వాడే కళ నుండి వొప్పుకున్నా

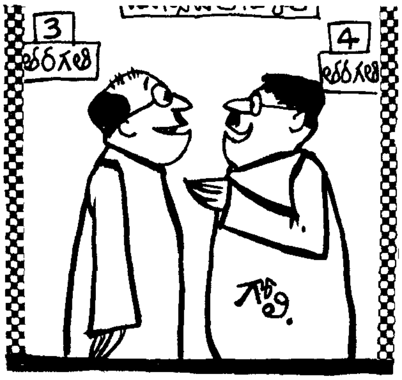

"క్లాసులో గొడవ చేస్తుంటే, ఎండలో అరగంట గుంజీలు తియ్యమని పిల్లలందర్నీ బయటకు పంపేసా ... మీరేం చేస్తున్నారు ??"

"ఒక్కక్షణం ఆగండి ! మా వాళ్లందరి చేతా గోడకుర్చీలేయించి వస్తా — కాసేపు కబుర్లాడుకుందాం !!"

ఫొటో

అదొప్పకోదు. అందులో ఫొటో కంటె మరీ వొప్పకోదు. ఇదివరలో కొడుకు కదా అని చనువుగా వొకటి రెండుసార్లు అడిగితే నీకు ఫొటో యెందుకమ్మా... అయినా పట్నం తీసికెళ్లాలి. చాలా డబ్బవుతుంది." అని కొడుకంటే —

"కాటికి కాళ్ళు జాచుకున్నారు. అన్నీ ఉడిగి పోయిన ఈ వయస్సులో మీ కెందుకండీ అత్తగారు ఈ ఫొటోల పిచ్చి" అని కోడలు ఈసడించేసిందమ్మా" అంది నిట్టూరుస్తూ.

నీరజ ఇరకాటంలో పడ్డాది

"అదిగాదు దొడ్డమ్మగారూ ! ఫొటోకని చెప్పొద్దు తర్వాత చెబుదురుగాని. నాకు సాయం వస్తున్నట్లుగా చెప్పండి కావాలంటే నేను గూడా వచ్చి చెబుతాను." అని ధైర్యం చెప్పింది.

"అక్కర్లేదమ్మా నేనే అడుగుతాను..." అని ఫొటో ఆల్బమ్ నీరజ చేతికిచ్చి వెళ్లిపోయింది, కళ్లు తుడుచుకుంటూ.

* * *

ఉదయం యెప్పటికీ రాకపోతే, నీరజ శాంతమ్మగారింటికి వెళ్లింది. గుమ్మం బయటనే యింట్లో నుండి పెద్ద కేకలు విన్పించాయి.

"అది రమ్మనటం, ఈవిడగారు తగుదునమ్మా అంటూ వెళ్లిపోవటం బాగుంది." కోడలు రంకెలు పెడుతోంది.

"నువ్వెళ్లిపోతే యిక్కడ పనులు అదొక్కర్తీ చేసుకోగలదే ? అయినా యిప్పుడెందుకమ్మా పట్నం అంత అవసరం ఏమిటొచ్చింది." నిద్రనుండి లేచినట్లుగా, బద్దకంగా కొడుకు కంఠం విన్పించింది.

"ఏమున్నాయో యెవరికి తెలుసు. ఆ చదువుకున్న టక్కులాడితో ఈవిడగారు. ఆవిడగారికేం పనులున్నాయో" అని అరుస్తోంది కోడలు.

"మళ్లా సాయంకాలానికల్లా వచ్చేస్తామురా !" అని బతిమాలుతోంది శాంతమ్మగారు.

"అలాగే అంటారు. బస్సు దొరకలేదని రాత్రిళ్లు లాడ్జీలు, అడ్డమైన తిరుగుళ్లు. ఆమెగారు చాలా పెద్ద గ్రంథకర్త అట. వయస్సు మళ్లిన పెద్దావిడ యెలాగా వుండాలి కదా" అంటోంది కోడలు మధ్య తరగతి కుటుంబానికి చెందిన మహిళ.

నీరజ ఆ మాటలకు కంపించిపోయింది కోపంతో ముఖం జేవురించింది. లోపలికి వెళ్లి కోడలుకు, జుత్తు పట్టుకుని నాలుగు తగిలిద్దామను కుంది కానీ తమాయించుకుంది.

దరిద్రం వొక్కటే మధ్య తరగతి కుటుంబాలకు ఆభరణం కాదు. అసహనం, అసూయ, ద్వేషం, ఓర్వలేనితనం, అవివేకత, స్వార్థం, యివన్నీ వాళ్లకు అలంకారాలు శ్లేష్మంలో పడ్డ ఈగలు సంస్కారం యెక్కడనుండి వస్తుంది నీరజ కోపాన్ని తమాయించుకుంది.

"మీరు వెళ్లడానికి వీలులేదండి యింట్లో పనులు యెవరు చేస్తారండీ" అన్న కోడలు మాటలు తిరిగి వెళ్లిపోతున్న నీరజకు విన్పించాయి.

కొన్ని గంటలు పోయిన తరువాత శాంతమ్మగారు నీరజ దగ్గరకు వచ్చింది.

"యేవమ్మా నువ్వెళ్లలేదా ?"

"లేదండీ ! మీకోసం ఇంతసేపు చూసాను కానీ రాలేదు. నాకూ కొంచెం వొంట్లో నలతగా వుంటే మానేసాను" అంది నీరజ పొద్దున్న కోడలన్న మాటలు నీరజకు మరింత బాధ కలిగిస్తున్నాయి.

"మా అబ్బాయితో నా ఫొటో సంగతి చెబితే యెంతో సంతోషించాడమ్మా. వాళ్లెందుకు శ్రమ పెట్టడం. నేనే తీయిస్తాన్లే వొకటి రెండు రోజుల్లో ఫస్ట్ తారీఖు యెలాగ వస్తుంది కదా." అన్నాడు తల్లీ అంది శాంతమ్మగారు ఆమె గొంతుకో తడి పొర జీర పలికించింది.

"నేనంతా పొద్దున విన్నాను, దొడ్డమ్మగారు" అంది నీరజ, హీనమైన కంఠస్వరంతో. శాంతమ్మగారు అప్రతిభురాలైపోయింది

"నీ మనస్సు యెక్కడ బాధపడుతుందోనని అలా చెప్పానమ్మా వాళ్లెంత నీచులంటే అంత నీచులు. వాళ్ల తరఫున నీకు జరిగిన అవమానానికి నేను క్షమాపణ చెప్పకుంటున్నానమ్మా" అంది గాద్గదికంగా నీరజ రెండు చేతులు పట్టుకుంటూ.

"నన్నన్నందుకు ఏమీ బాధపడటం లేదు దొడ్డమ్మగారూ ! మీ కోరిక ఇలాగైనా తీరనందుకు చాలా విచారిస్తున్నాను" అంది నీరజ.

"ఏం చేస్తామమ్మా ! ఈ జీవితంలో యెంత చేసుకున్నామో అంతే ప్రాప్తం. అన్నట్లు నీ దగ్గర తీసుకున్న పది రూపాయలు ఫస్టు తారీఖున ఇచ్చేస్తామమ్మా." అంటూ వెళ్లిపోయింది కళ్ల నీళ్ళు వొత్తుకుంటూ.

హిమాలయమంత మనస్సు గల మనిషి. వీధిలో అందరి కష్టసుఖాలు తన కష్టసుఖాలుగా భావించే మానవతామూర్తి. ఫొటో తీయించుకోవాలనే సామాన్యమైన కోరికను యెవరి అభ్యున్నతికోసం నానా యాతనలు పడి, చదివించి, వొక వుద్యోగస్తుడ్ని, ఇంటివాడిని చేసిందో అతను తీర్చలేకపోయాడు. పేకాటలో వుండే ఆనందం తల్లి కోర్కె తీర్చటంలో అతను అనుభవించలేడు

ఆ పుణ్యాత్ముఁరాలి కోరికను యెలాగైనా తీర్చాలన్న మంకుపట్టు నీరజ మనస్సులో తిష్టవేసుకుంది తెలిసిన లెక్చరర్ల ద్వారా లోడ్ చేయించిన చిన్న కెమేరా పట్నం నుండి తెప్పించింది. కనీసం ఇంట్లో నయినా శాంతమ్మగారి ఫొటో తీద్దామని.

*　　*　　*

తెల్లవారుఝామున తలుపు కొడుతూవుంటే నీరజ కళ్ళు నులుముకుంటూ, లేచి తలుపు తీసింది. ఎదురుగా శాంతమ్మగారి కోడలు. ఆమె కళ్ళు ఎర్రగా వున్నాయి.

"మా అత్తగార్కి అర్ధరాత్రి వెన్నెముకలో నొప్పి వచ్చింది. డాక్టరుగార్ని తెప్పించాం. పరిస్థితి ప్రమాదకరంగానే వుంది. అర్జంటు మందులు కొనమన్నారు; ఒక యేభై రూపాయలు అప్పుగా ఇవ్వండి. మళ్లా ఇచ్చేస్తాం" అంది. గుమ్మం బయట శాంతమ్మగారి కొడుకు నిల్చున్నాడు. నీరజ స్తబ్ధురాలైపోయింది. క్రితం రోజు సాయంకాలం గూడా వచ్చి ఫొటో ఆల్బమ్ చూసి వెళ్లిపోయింది, శాంతమ్మగారు.

"అరే నిన్నటివరకూ బాగానే వున్నారండీ" అన్నది అప్రయత్నంగానే నీరజ.

"అంతా మా ఖర్మ అండీ. కష్టాలు యెవరికయినా చెప్పివస్తాయా ?"

నీరజ మారు మాట్లాడకుండా పెట్లోంచి యాభై రూపాయలు తీసిచ్చింది. తను గూడా తొందరగా ముఖం కడుక్కుని వెళ్లింది. శాంతమ్మగారు కుక్కి మంచంలో బాధతో విలవిలలాడిపోతోంది. పిల్లలిద్దరూ బిక్కుబిక్కుమంటూ చూస్తున్నారు. పూరిల్లు కంతలగుండా సూర్యకిరణాలు ఆమెను పరామర్శిస్తున్నాయి.

"యేమండీ ! దొడ్డమ్మగారూ యెలా వుంది?" అంది, ఆమె నుదిటిమీద చెయ్యి వేస్తూ. శాంతమ్మగారి నుదురు కాలిపోతోంది. అంత బాధలోనూ, కళ్ళు నీరసంగా తెరచింది. కళ్లలో నీళ్ళు.

"మీరు అధైర్య పడకండి. మీకు తొందరలోనే ఆరోగ్యం చేకూరుతుంది" అంది నీరజ, కళ్ల నీళ్లు చాటుగా వొత్తుకుంటూ. శాంతమ్మగారు నవ్వింది. జీవితం ఆఖరి అంచున నిలబడి, వొరిగిపోతున్న బాధతో చింతాక్రాంతమైన చిరునవ్వు. "ఈ నాలుగునాళ్ల పరిచయానికే కన్నీరు కారుస్తున్నావా తల్లీ ?" అన్నట్లుగా వుంది. కాసేపు వుండి నీరజ వెళ్లిపోయింది. యెక్కడిదో ఈ అనుబంధం. ఆమెతో జన్మ జన్మల అనుబంధమా ! నీరజ హృదయం వేదనతో కొట్టుకుంటున్నది.

"భగవాన్ ! ఆమెను రక్షించు. ఆమెలో కోరికను తనివితీరా తీర్చుకునే చిన్న అవకాశం ఇయ్యి" అంది నీరజ స్నానం చేసి దేవుణ్ని ప్రార్థిస్తూ.

కాస్సేపయిన తర్వాత డాక్టరును కొడుకు తీసికెడుతూంటే నీరజగూడా వెళ్లింది. అప్పటికే శాంతమ్మగారి పరిస్థితి విషమించిపోయింది. డాక్టరు వెంటనే ఇంజక్షను ఇచ్చాడు. కానీ ప్రాణం చిలక, అతని ప్రయత్నాన్ని పరిహసించి, రెక్కలు కట్టుకుని అనంతమైన విశ్వంలో, గాలిలో కలిసిపోయింది.

చింతాక్రాంతమైన ఆమె వదనం నిశ్చింతగా వుండి, బాధను బయటకు తోలేసింది. మరుక్షణంలోనే యేడుపులూ, పెడబొబ్బలూ, బ్రతికి వుండగా సమంగా చూడకుండా హింసించిన రక్త సంబంధాలు, సమాజంకోసం, సభ్యతకోసం, కుసంస్కారంతో ఏడవలేక యేడుస్తున్నాయి. శాంతమ్మగారి మరణానికి వీధిలో ఇతరులు కన్నీరు పెట్టని క్షణం లేదు.

ఎండ చరచరా నెత్తిమీదకు వచ్చేస్తోంది. యెంతసేపని వుంచుతారు ప్రాణంలేని కట్టెను. ఏడుకట్ల సవారీ తయారయింది. శవానికి పీటల మీదనుంచి నీళ్ళు పోస్తున్నారు. నీరజ పిచ్చిగా ఇంటికి పరిగెత్తింది. రాత్రి పట్నం నుండి తెచ్చిన కెమెరా తెచ్చింది.

కంపిస్తున్న చేతులతోనే శాంతమ్మగారి కట్టెకు నాలుగు ఫొటోలు తీసింది.

శవం అంతిమ యాత్రకు బయలుదేరింది.

"దొడ్డమ్మగారూ బ్రతికివుండగా మీ కోరికను తీర్చలేకపోయినానండీ" అంటూ కళ్ళు మూసుకుని నీరజ, ఉప్పెనలా వస్తున్న దుఃఖానికి లొంగిపోయి యింటికి వచ్చేసింది.

దివ్య దీపావళి

మనలో చీకటి తొలగించే
మనసుల జోతులు వెలిగించే
నీతికి మందిర మైనట్టి
ప్రగతికి పందిరి యైనట్టి
దీపావళి యిప్పుడు వచ్చెను
తప్పుడు పనులకు
చెప్పుడు పలుకుకు
తిప్పలు దెచ్చిన
దీపావళి నేడిటు వచ్చెను
తిమిరాలను, సమరాలను
శోకాలను, కాకాలను
కడతేర్చిన దీపావళి యిప్పుడు వచ్చెను
కాదిది దీపావళి
హృదయోల్లాసావళి
దివ్యమై నవ్యమై
శ్రవ్య సేవ్యమై వచ్చిన దీనికి
పలకండి స్వాగతాలు
చిలకండి అమృతాలు.

— సుచంద్ర

'తెల్ల గులాబీపై మంచు బిందువులు'

—ఫొటో : వి. ఉమామహేశ్వర్